ՊԱՅՄԱՆՔ
Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 8 Մէճ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 4 Մէճ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փարա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ
Դուրս գացած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պոլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ճամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 4 մայիս.

Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կայսրը պատուանշաններ ղրկեց Իտալիոյ կառավարութեան արտաքին գործոց նախարարին և այլ քանի մը բարձրաստիճան պաշտօնէութեան։

Աւստրիոյ և Իտալիոյ կառավարութեանց մէջ յարաբերութիւնները խիստ բարեկամական են։

Փարիզին լուր կուտան թէ Օսմանեան գանձուն վերաբերեալ լուրերը խիստ գոհացուցիչ են։ Օսմանեան և Սպանիական ֆոնտօները բարձրացան։

Կայսրը նախարարաց խորհրդին նախագահելէ ետև Բէշթա գնաց։

Փարիզ 4 մայիս.

Մաք-Մահոն մարաջախտ Թուր հասնելով՝ եռանդագին համակրութեամբ ընդունուեցաւ։ Բոլոր քաղաքը դրօշակներով զարդարուած էր։

Պէրլին 4 մայիս.

Ռուսիոյ կայսեր հոս գալուն պատճառաւ քաղաքը տօնի մէջ է։

Ֆլորէնցա 4 մայիս.

Թօմազէօ գրագէտը մեռաւ։

Սթրասպուրկ 4 մայիս.

Կոմպլիկաց կղերանոցը գոցուեցաւ։

Մատրիտ 3 մայիս.

Հանրապետական զօրաց Պիլպաօ մտնելուն պատճառաւ քաղաքին մէջ լուսաւորութիւն եղաւ և մեծ ցնծութիւն կը կը տիրէ։

Քարլոսեանք բոլորովին ցիրուցան եղան։

Կառավարութիւնը շատ կողմերէ խընդակցութիւն կընդունի։

Լոնտրա 5 մայիս.

Երէկ իրիկուան Լորտերուն խորհրդարանին մէջ Լորտ Ռոսըլ խաղաղութեան հաստատ պահուելու մասին օտար տէրութեանց հետ փոխանակուած դիւանական թղթակցութեանց ներկայացումը խնդրած ըլլալով, Տէրպի կոմսն ըսաւ թէ գործերուն ներկայ վիճակին վրայ թէև կասկածներ ունի, բայց մօտ ժամանակէն պատերազմ բացուելու վտանգ մը չտեսներ. և աւելցուց թէ Անգլիա իր բոլոր ձեռքէն եկածը պիտի ընէ խաղաղութիւնը հաստատ պահելու համար, և թէ վերջին տարիներս կնքած դաշնագրութիւններն իրեն համար իբրև պատուոյ խընդիր պէտք է նկատուին։

Փարիզ 5 մայիս.

Յառաջիկայ հնձոց երևոյթին վրայ լուրերը խիստ լաւ են։

Լոնտրա 4 մայիս.

Օսմ. Քոնս.		44 9/16
փոխ	1865	66
»	1869	54 1/8
»	1871	62 3/4
»	1872	76
Անգղ. Քոնս.		93 3/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Ֆէրիգ Նաֆըզ փաշան Շէհրիզօրի կառավարիչ և տեղական զօրաց հրամանատար անուանեցաւ։

Քասթամոնուի կառավարիչ Մահիէտտին փաշան Կէլիպօլուի կառավարիչ անուանեցաւ։

Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆէնտին Կ. Պոլսոյ նախնական ատենին նախագահ անուանեցաւ փոխանակ Սէրվէթ էֆէնտիին՝ որ Իճրա ճէմիէթի անդամ անուանեցաւ։

Ռուսաց Վեհ. կայսրն Սպիտակ Արծուոյ մեծ ժապաւէնը ղրկեց Բարձր. Մեծ—Եպարքոսին։

Ինչպէս որ ծանուցեր էինք, երեքշաբթի իրիկուն Ռուսիոյ դեսպանը մեծ ճաշ մը տուաւ Սերվիոյ իշխանին։

Մեծ—Եպարքոսն և Տէրութեան գլխաւոր նախարարներն ալ ներկայ էին։

Խարբերդէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կիրակի առաւօտ սաստիկ երկրաշարժ մը պատահելով Խարբերդի մօտ գիւղ մ'ամբողջապէս կործաներ է և ուրիշ գեղեր ալ վնասներ կրեր են։ Քանի մ'ալ մարդիկ փլատակներու ներքև թաղուեր են։ Այս շարժը Տիարպէքիրի գաւառին ամեն կողմն ալ զգացուեր է, բայց ոչ այնչափ ծանր կերպիւ։ Միայն Մատէնի մէջ քանի մը տուն փլեր են։

Դամասկոսէն մայրաքաղաքիս Լէվանթ Թայմզ լրագրին գրուած նամակ մը կըծանուցանէ թէ ձերբակալեալ աւազակապետ Շէյխին վերջին անգամ կողոպտած տանը տէրերը՝ որ Ֆահրա անուն քրիստոնեայ եղբարք են, բռնուելով բանտ դրուեր են իբրև համախոհ գողութեան, և իբրև իրենք իրենց տունը կողոպտած։ Նմանապէս երեք քրիստոնեայ որմնադիրք ալ աւազակաց գողօններուն պահուած տեղը ցոյց տուած ըլլալնուն պատճառաւ բանտարկուեր են։

Նոյն նամակը կը ծանուցանէ նաև թէ աւազակապետ Շէյխին որդւոցմէն մին որ փախած էր, Տիւմէյրի գեղացիներէն բռնուելով Դամասկոս տարուեր է, և Յունաց եկեղեցիէն գողցուած արծաթեայ զարդերէն մէկ քանին անոր քովէն ելեր են։

Յիշեալ գողին բռնուիլը մեծ դժգոհութիւն պատճառեր է Շէյխին պաշտպաններուն, որովհետև կըյուսան եղեր որ կատարուած գողութեանց բոլոր յանցանքը փախած որդւոյն վրայ ձգելով Շէյխը կրնային արդար հանել ու պատժէ ազատել։ իսկ հիմա որդւոյն բռնուելովը իր մասնակցութեան բաժնէն աւելին չուզեր իր վրայ առնուլ։

Երեքշաբթիէն չորեքշաբթի լուսնալու գիշերը Իւսկիւտար Սէլամսըզի մօտ գնչուներու թաղէն հրդեհ ելնելով, 30ի չափ գնչուներու տնակներ այրեցան։

Մեղու լրագրին խմբագիր—տէր Սրվանձեան Յարութիւն էֆէնտիի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսն երեքշաբթի օրը կատարեցաւ 'ի Խասգիւղ ի ներկայութեան Ամեն. Տեղապահ սրբազանին, Գեր. փոխանորդ հօր և 40ի չափ ազգայնոց։

Հանգուցեալն ազգիս մէջ առաջին անգամ զաւեշտական թերթ հրատարակողն ըլլալով, թերութիւններ մոլութիւններ ու զեղծումներ ծաղրելու առթիւ շատ հալածանք կրած է 'ի սկզբան։ Սահմանադրութեան սիրահար, անոր առաջին երգիչն եղած է՝ Արիք Հայկազունք երգը շինելով, և մինչև վերջն ալ Սահմանադրութեան ջերմ պաշտպան և ազգին յառաջդիմութեան անչափ փափաքող էր։

Կը ցաւինք որ վախճանման յայտարարութիւնը ձեռքերնիս չհասնելով՝ յուղարկաւորութեան ժամը չըկրցինք իմանալ, որպէս զի կարենայինք ներկայ գտնուելու պաշտօնակցական պարտաւորութիւննիս կատարել։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵ

24 ապրիլ. չորեքշաբթի իրիկուն	49, 34
25 » հինգշաբթի առաւօտ	
բացուեցաւ	50.36
կէս օր	50 34

Կ. Պոլիս 24 ապրիլ

Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք		Անգ. լիր.	6.35
« փոխանակութեան »			4 35
Կ. Պոլսոյ Պանքային		»	5.15
Բրէտի ֆէնէրալ		»	8.35
Բրէտի Օմպրօ—Թիւրք			1 50
Երկաթուղեաց հին		Ֆր.	109 1/2
» նոր			82
փոխ.	1863	»	330
»	1865	» »	333
»	1869	» »	270
»	1872	» »	76 1/2
փոխ.	1873		—
Թրամուէյ		Օսմ. լիր	6.20

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

24 ԱՊՐԻԼ

Անգղ. ոսկի	ղուրուշ	109.25
Նափօլէոն ոսկի	»	87 23
Իմփէրիալ Ռուս	»	90
Գըրըմիշ	»	51, 20
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104
Պըլինձ	»	123

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողովն իր երէկուան նըստին մէջ Գեր. Մամբրէ եպիսկոպոսը Մշոյ Ս. Կարապետի վանահայր անուանեց ըստ խնդրոյ յիշեալ միաբանութեան։

Ամասիոյ առաջնորդ Գեր. Եղեսեան Սրբազան և Երզնկայի առաջնորդ Ալէաթճեան Գրիգորիս վարդապետն ալ իրենց առաջնորդական պաշտօնին մէջ վերահաստատեցան ըստ խնդրոյ Ամասիոյ և Երզնկայի ժողովրդոց։

Կիմանանք դարձեալ թէ Խառն ժողովն ամուսնական դատերու մէջ փաստաբան չընդունելու որոշում տուեր է 'ի ցաւ սրտի մեծապատիւ փաստաբան խմբագրի մը, որ կընոջմէն բաժնուիլ ուզող մարդոց փոխանորդ կանգնելով, անոնց կանանց վրայ ոռնկութեան յանցանք ապացուցանելու վսեմ պաշտօնը կը կատարէր . . . անձնուիրաբար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Երեսփոխանական ժողովը վաղը Պատրիարքի ընտրութիւն պիտի ընէ։

Մաքերուն տրամադրութեանը նայելով, Երեսփոխանական մեծամասնութեան համակրութիւնն՝ ինչպէս նաև ժողովրդեան ամենամեծ մասին ակնկալութիւնը Ներսէս Սրբազանի վրայ է։

Սակայն շատեր կասկած կընեն թէ Նորին Սրբազնութիւնը կընդունի՞ Պատրիարքական պաշտօնը։

Անշուշտ չուզեր ընդունիլ, մանաւանդ ազգին ներկայ վիճակին մէջ, ուր անիշխանական ոգին զօրացած է քանի մը խռովայոյզ մարդոց շնորհիւ, որք մինչև ցարդ անդատապարտ մնալէ քաջալերուելով, ըստ իրենց սովորութեան՝ այսօր Ովսաննա կարդալով կը փառաբանեն նոր Պատրիարքը, և քանի մ'ամիս ետքն ալ երբոր տեսնեն որ իրենց շահուն և կըրից գործիք չըլլար, քսութեան, չարախօսութեան, զրպարտութեան և անուանարկութեան պատրաստ զէնքերը ձեռք կառնուն, ազգը կը խռովեն և Պատրիարքը կըտապալեն։

Այսպիսի տխուր ապագայ մ'աչքի առջև կեցած ժամանակ՝ արժանաւոր եպիսկոպոս մը կրնա՞յ յօժարութեամբ ընդունիլ այդ տաժանելի և ապաշնորհ պաշտօնը։

Այս անըմբռնելի և ազգաշնաս վիճակը, որ նոյն իսկ երեսփոխանութեան իրաւունքն և մինչև իսկ Սահմանադրութիւնը վտանգի մէջ կը ձգէ, Պատրիարքական ընտրելիներէն աւելի՝ ազգին և երեսփոխանութեան ողջամիտ մասին նկատողութենէն պէտք չէ վրիպի։

Պատրիարքին դատաւորը Երեսփոխանական ժողովոյ օրինաւոր մեծամասնութիւնը միայն պէտք է ըլ-

լոյ, և ոչ քանի մ'անհատներ, կամ ժողովէն դուրս երեսփոխաններ։ Եթէ Պատրիարքը սխալ մը կամ պակասութիւն մը գործէ, ընդհ. ժողովոյ միայն իրաւունքն է զայն յուղղութիւն հրաւիրել, և 'ի հարկին պաշտօնէ ձգել։ Պէտք է որ երեսփոխանական ժողովն իր այս իրաւանց տէր կենայ և ապահովէ, որպէս զի նորընտիր Պատրիարքն ալ վստահութեամբ յանձն առնու իրեն տրուած պաշտօնը, և արտաքին ազդեցութեանց կամ անհատական կրից խաղալիկ չըլլայ։

Ներսէս Սրբազան, ըստ մեր կարծեաց, այս հաւանական բայց գլխաւոր պատճառէն զատ ուրիշ երկրորդական պատճառ մ'ալ ունի Պատրիարքական պաշտօնը չընդունելու։ Ծերունակ նստողական կեանք վարելը վնասակար է իւր առողջութեան։ Բայց ասոր ճարը գտնել դիւրին է։ Պէտք է ազատութիւն տալ իրեն, որ միայն ժողովոց գումարման օրերն և կարեւոր գործեր պատահած ժամանակ Պատրիարքարանը գտնուի. իսկ գործ չեղած օրեր՝ իւր տունն երթայ և առողջութիւնը պահպանելու հոգ տանի։ Պատրիարքական փոխանորդ հայրը, որ շարունակ Պատրիարքարան կըկենայ, կրնայ գործադրել ժողովոց որոշումներն, և միանգամայն տեսնել այն մանր մունր կամ հասարակ գործերը՝ որք Պատրիարքին ներկայանալու հարկ և կարեւորութիւն չունին։

Այս կերպիւ Պատրիարքը հասարակ կամ մանր գործերով ու խնդիրներով զբաղելու հոգէն ազատ մնալով, ինքզինք բովանդակաբար ազգային կարեւոր և կենսական խնդրոց կրնայ նուիրել. միանգամայն Պատրիարքական բարձր պաշտօնին պատիւ ու պատշաճ յարգն ու ակնածութիւնն անաղարտ կը մնայ։

Իրաւունք ունինք հաւատալու որ այս կէտերը նկատողութեան առնուելէ ետև՝ պատճառ մը չմնար Ներսէս Սրբազանին՝ Պատրիարքական պաշտօնը չընդունելու. հետեւաբար կրնանք յուսալ որ զինքը Պատրիարքական աթոռը բազմած տեսնելու բարեբաղդութիւնը կունենանք։

———

ԱԶՆԻՒ ՍՈՒՍՏԱՋՆՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հարստութեան ամենէն մեծ, ամենէն փառաւորն, ամենէն տեւական զարդը բարերարութիւնն է։ Հարուստ մը, որ միայն իրեն համար կապրի, անօգուտ իր նմանեաց, իր ազգին և մարդկութեան, մարդոց ամենէն յետինը կ'համարուի. ոչ աշխարհի մէջ արժանիք ունի և ոչ յաւիտենականութեան մէջ վարձք։ Իր անունը՝ եթէ կրնայ ունենալ՝ իր մահուան հետ կը կորնչի անյիշատակ, առանց բնաւ հետք մը թողլու, եթէ ոչ մարդկութեան արհամարհանքը։

Մեր ազգին մէջ շատ հարուստներ եկեր գնացեր են, բայց անոնցմէ խիստ քիչերուն անունն ու յիշատակը մնացած է և գովութեամբ կը յիշուի պատմութեան մէջ դարուց 'ի դարս։ Առաջինները մեռած են յաւիտենապէս, իսկ վերջիններն անմահ մնացած են։ Ու կա՞յ, կրնա՞յ ըլլալ անմահ անունէ աւելի մեծ և անկորստական փառք. փա՛ռք սխրալի, որ մահկանացուաց մէջէն խիստ քիչ բարեբաղդներու բաժինն է։

Գիտեն ընթերցողք թէ կայսերական կառավարութիւնը Պէշիկթաշի Հայոց ազգային գերեզմանատան նըկատմամբ առաջարկութիւն մ'ըրած է ազգին, այն է՝ յիշեալ գերեզմանատունը՝ որ վեհ. Սուլթանին Քէօշկին առջեւ կը գտնուի, ներկայ տխուր կերպարանքէն հանել, և ծառազարդ պարտիզի ձև մտցնել, առանց մեռելոց ոսկրոտին խախտելու։

Վարչութիւնն ալ յանուն ազգին ընդունեց կայսերական կառավարութեան ըրած հայրական խնդիրը, և խոստացաւ կատարել, ծախքն ալ ազգին կողմէն հոգալու պայմանաւ։

Լսածնուս նայելով, արդէն իսկ սկսուած է կատարել Բ. Դրան բաղձանքը։ Կայսերական Քէօշկէն տեսնուած տապանաքարերէն որոնք որ գետնին հաւասար են՝ հողով և մշտադալար տունկերով կը ծածկուին, իսկ բարձր տապանաքարերուն ալ պատուանդանները վերցնելով, անոնք ալ նոյնպէս մշտադալար տունկերով կը գոցուին։ Ասկէց զատ բազում ծառեր պիտի տնկուին մէջը, և շրջակայ խարխլած պատերն ալ հաւասար և չափաւոր բարձրութեամբ մ'իջնելով պիտի նորոգուին և վայելուչ ձև մ'առնուն։

Բայց այս շինութիւններն ու նորոգումներն առ նուազն 1000 լիրայի կը կարօտին, և ազգին կեդրոնական սնտուկն ալ ամեն ժամանակէ աւելի այս օրերս դատարկ է։

Ազնուասիրտ ազգային մը՝ Վսեմափայլ Աբրահամ պէյ Եըրամեան՝ իմանալով Քաղ. ժողովոյ ատենապետ Մաքսուտեան վսեմ. Սիմոն պէյէն թէ ազգային սնտուկը խիստ նեղ վիճակի մէջ է, 1500 լիրա շնորհեց, որպէս զի թէ՛ Պէշիկթաշի գերեզմանատան շինութիւններն և թէ՛ Նոր Պատրիարքի ընտրութեան առթիւ ըլլալիք ծախքերն ըստ արժանւոյն հոգացուին։

Ազգին այս նեղ վիճակին մէջ այսպիսի մեծ շնորհ մը նախախնամական բարիք մ'է, զոր Աբրահամ պէյի պէս վեհսիրտ անձ մը միայն կրնար ընել։

Կը յիշեն ընթերցողք թէ վսեմափայլ Աբրահամ պէյ անցեալներն ալ Գում գափուի Մայր եկեղեցւոյն և վարժարանին 500 լիրա շնորհած էր. վերջին օրերս ալ Ենիկիւղի և Եօզղատի սովատանջ ազգայնոց օգնութեան համար մեծ գումար շնորհեց։

Այսպիսի հաղուագիւտ բարերար մը՝ ճշմարիտ պարծանք մ'է ազգին, և տարակոյս չկայ որ ամեն Հայ օրհնութեամբ պիտի յիշէ Ն. վսեմութեան անունը, և պատմութիւնն ալ փառաւոր էջ մը պիտի նուիրէ իրեն։

Մեք՝ իբրև ազգային թերթ՝ կը փութանք յանուն ազգին խորին շնորհակալութիւն մատուցանել վսեմափայլ բարերարին, և բազմամեայ կեանք, անսասան յաջողութիւն և յարատև երջանկութիւն մաղթել։

Երախտագիտութեան զգացումը կը պարտաւորէ մեզ նաև շնորհակալութիւն յայտնել Մաքսուտեան վսեմ. Սիմոն պէյին, որ Քաղ. ժողովոյ ատենապետ գտնուելով, և ազգին վիճակին 'ի մօտոյ ծանօթութիւն ունենալով, այս առատաձեռն շնորհին միջնորդ եղած է ազգասիրաբար։

———

Վանայ Պօղոս վարդապետին դէմ բողոքող և դատ պահանջող Վանեցի ազգայինք վարչութեան առաջարկած երաշխաւորութիւնները տուած ըլլալով՝ վարչութիւնն ալ հեռագրով հրաման ղրկեր էր յիշեալ վարդապետին որ Կ. Պօլիս գայ և իր դատախազներուն հետ դատ վարէ։

Այս հրամանին 'ի պատասխան՝ Պօղոս վարդապետ այս շաբթու հեռագիր մը ղրկած է 'ի Պատրիարքարան և առաջարկեր է որ իր դատախազները Վան երթան և հոն դատ վարեն իրեն հետ։

Աւելորդ է ըսել թէ վարչութիւնը չընդունիր և չկրնար ընդունիլ այս առաջարկութիւնն՝ իբրև հակառակ ամեն վարչական և դատաստանական կանոնաց։

———

. . . Խմբագիր.

Կը խնդրեմ որ բարեհաճիք հետեւեալ յայտարարութիւնս հրատարակել ձեր խոհական թերթին մէջ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԹԸՂԼԵԱՆԻ

Եթէ մարդիկ պարտաւորեալ ըլլային՝ իրենց ծնողացմէն կամ առաջնորդներէն տեսածնուն կամ լսածնուն կուրօրէն հետեւելու, ոչ հարկ էր որ բանական արարած ծնէին և ոչ հարկ էր որ իրենց բանականութիւնը աշխատէին զարգացնելու. մարդ չկայ որ համոզուած չըլլայ այս ճշմարտութեան. և սակայն մարդոց ընդհանրութիւնը անոր հակառակը կը գործէ ու կը մտածէ. վասն զի նախապաշարումները այնպէս կաշկանդած են մարդկային միտքը, և ազդեցութիւնները այնքան խորին են իր վըրայ, որ թէ և ճշմարտութիւնը ակն յանդիման կը տեսնէ՝ բայց տեղէն չը շարժիր, կարծելով որ այս տեղափոխութիւնը անպատուութիւն մը կը բերէ իրեն. —ահաւասիկ նախապաշարումը, — կամ վախնալով որ վնաս կը պատճառէ իր սիրելիներուն, —ահաւասիկ ազդեցութիւնները—. և սակայն ճշմարտութիւնը պէտք է որ յաղթէ ամեն բանի. մարդս զայն 'ի տեսնելն՝ պէտք է որ անոր ետեւէն վազէ, ապա թէ ոչ՝ կամ ամբարիշտ է կամ անբանական։

Ազգերնուս տգէտ ու տկար ժամանակներուն մէջ հովուազգեստ գայլեր մտեր են անոր անպաշտպան փարախին մէջ և իր զաւակաց մէկ մասը որսացեր, յորմէ զոմանս բոլորովին փճացուցեր են, զոմանս անըզգայացուցեր և զմնացորդն ալ առաջնոյ վիճակին բերելու կաշխատին։ Բայց ինչպէս որ բան մը մշտատև չէ այս երկրիս վրայ, ոչ բարին, ոչ չարը, այնպէս ալ ազգաց վրայ տիրող գիշերն ալ անխախտան չէր, և պիտի գար ժամ մը՝ յորում այդ պիտի ծագէր, և այն ազօտ լուսին մէջ եւս պիտի երեւէին այն սև բուերները՝ որոնք ճշմարտութեան անուամբ, այնքան ոճիրներ գործեցին, և երկիրս ողողեցին իրենց եղբարցն արեամբ յանուն Աստուածորդւոյն, որ երկնքէն իջաւ երկիր՝ սէր և ներում քարոզելու . . . իրենք ոչ սիրեցին, ոչ ներեցին, և ըսին թէ Քրիստոսի աշակերտներն են, Քրիստոսի Աւետարանը կը քարոզեն։ Քրիստոս իր Աւետարանին մէջ ըսած է թէ ով որ սուր կառնէ՝ սուրով կ'իյնայ. անոնք Քրիստոսի խօսքին հակառակ սուր առին, հրացան թընդանօթ շինեցին իրենց եղբայրները կոտորելու համար։ Քրիստոս ըսաւ թէ իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհիս վրայ չէ. անոնք թագաւորութիւն հաստատեցին, զինուորներ ունեցան, պատերազմներ հրատարակեցին, բանտեր շինեցին և բիւրաւոր գլուխներ դուրս հանեցին անոնց մէջէն։ Քրիստոս աղքատ ծնաւ և աղքատ ապրեցաւ. անոնք ոսկեձեղուն պալատներու մէջ կը բնակին, անհուն գանձերու տէր են և նորանոր հարստութիւններ գտնելու համար ամեն խիղճ և ամեն զգացում կը վանեն սրտերնէն. և այսպէս բոլորովին Աւետարանին հակառակ ընթացք մը ունենալէն ետքը՝ կը յանդգնին աւելցնելու թէ ով որ իրենց գրօշակէն դուրս է՝ անխեալ դատապարտեալ է 'ի հուրն յաւիտենից, քրիստոնեայ չէ. սոսկո՛ւմ . . . Այսօր այն խարոյկները չկան՝ որոնց վրայ բիւրաւոր անմեղներ այրեցին. այն տանջանաց մեքենաները՝ որոնցմով իրենց դէմ ապստամբողաց անդամները կտոր կտոր կընէին՝ թանգարանաց մէջ կը հանդչին. բայց այն ձեռքերը կան որ զայն խարոյկները կը վառէին, այն բազուկները կան որ զայդ մեքենաները կը բանեցնէին, և երկայն են և կը հասնին ամեն կողմ ուր մարդկային բնակութիւն կայ, թագաւորաց ոսկեձեղուն պալատներէն մինչև հովուին գձուձ խըճիթը. կը պատերազմին միշտ, բայց կըպատերազմին խաւարի մէջ, այնպէս որ չես տեսներ այն ձեռքը որ զքեզ կը զարնէ։ Անոնց մայրաքաղաքն է Հռոմ, անոնց արքունիքն է Վատիկան, անոնց թագաւորն է Պապը։ Ատեն մը՝ երբ Հռոմայ մէջ պապութիւն չկար, այլ կայսրութիւն, այն կայսրութիւնը կուզէր բոլոր աշխարհի տիրել և գրեթէ տիրած էր. երբ կայսրութիւնը ինկաւ և Հռոմ անցաւ Պապերուն ձեռք, Պապերն ըսին թէ դարձեալ Հռոմը տիրող ընենք ամեն քաղաքաց վրայ, Պապ անուամբ կայսր ըլլանք և թագաւորենք համայն աշխարհի. ըսին և ըրին։ Մին՝ կայսրութիւնը՝ քաղաքական զօրութիւն մ'էր և քաղաքական զօրութեամբ ինկաւ. միւսը՝ պապութիւնը՝ հոգեւորական զօրութիւն մըն է և հոգեւորական զօրութեամբ պիտի իյնայ. արդէն զայն բռնող սիւներէն հազիւ մէկ երկուքը մնացած են և անոնք ալ սասանելու և տեղի տալու վրայ են. անոնք որ կը ճգնին այս երերող շէնքին կանգնիլ ու նեցուկ ըլլալ, ըզգուշանան, վասն զի փլչիլը մօտ է, և փլած ատեն անշուշտ իր փլատակներուն տակ պիտի թաղէ իր նեցուկները։ Ով որ ադխտաբար հոն կեցած է, ցաւալի է. ով որ գիտութեամբ կը յարատևէ՝ կա՛մ յիմար է, կա՛մ անտարբեր է և կամ շահ մ'ունի։ Հռոմայ եկեղեցին Քրիստոսի հաստատած եկեղեցին չէ, այլ պապերուն ուզած եկեղեցին է. հոն Քրիստոսէ առաջ պէտք է Պապը պաշտել. Քրիստոսի խաչը Պապին ոտքերուն վրայ է, այն խաչը համբուրելու համար պէտք է նախ երկրպագութիւն ընել Պապին, խոնարհիլ անոր առջև և ապա համբուրել քու փրկչիդ պատկերը։ Մինչև ցարդ աշխարհ գիտէր թէ Պապը Քրիստոնէից հովուապետ մ'է, կամ իրենց խօսքին համեմատ՝ գլուխ եկեղեցւոյ և յաջորդ Պետրոս առաքելին. այսօր նոր քարոզութիւն մը հանեց որ ապշեցուց բանական աշխարհը. ինքզինքը անսխալ անուանեց իբրև Աստուած, և իր անսխալականութեան չհաւատացողը դատապարտեց 'ի դժոխս։ Եթէ այդ այդպէս, ուրեմն Պետրոս առաքեալի յաջորդը չէ նա, քանզի ամեն ոք գիտէ թէ Պետրոս երեք անգամ սխալեցաւ՝ երեք անգամ ուրանալով զՔրիստոս և ապա զղջաց «Ելաց դառնապէս»։ Արդ եթէ Պապը Պետրոս առաքեալի յաջորդ է, սխալական է. իսկ եթէ չէ սխալական, ուրեմն Աստուած է. ո՛վ յիմարութիւն յիմարութեանց . . . ահաւասիկ նոր կռապաշտութիւն մը ինն և տասներորդ դարուն մէջ, որուն դէմ մարդկային միտքը կը զարհուրի ու կ'ապստամբի։

Այս զգացմամբ ահա ես ծնեալ Հռովմէական եկեղեցին, կը յայտարարեմ այսու գրութեամբս թէ հրաժարած եմ այն եկեղեցիէն որ չէ Քրիստոսի հաստատած եկեղեցին,

այլ մարդկային փառասիրութեան տաճար մը, և կը վերադառնամ իմ ազգային ուղղափառ Լուսաւորչական եկեղեցիս, որ նոյն է առաջին օրէն մինչև այս օրս. այն եկեղեցին, որոյ Քրիստոսադիր վէմը Թադէոս եւ Բարթուղիմէոս առաքելոց ձեռքով հաստատուեցաւ 'ի Հայաստան, և զոր յետոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ պայծառացուց և լուսաւորեց. այն եկեղեցին՝ յորում աղօթած են Ս. Մեծն Ներսէս, Սուրբ Սահակ Պարթև, Սուրբ Մեսրոպ և այլ Աստուածաշնորհ հայրապետք, որոնք ճանչցած չեն երբէք Պապին գլխաւորութիւնը իրենց վրայ, և առոյ հանդերձ Հռովմէական եկեղեցին իսկ կըկատարէ իրենց տօնը :

Հաւատալի եմ որ իմ Հռովմէադաւան Հայ եղբայրներէս շատերն ինծի պէս կ'զգան և ինծի պէս կը մըտածեն այսօր. բայց ճամբու սկիզբը երկու պատճառներ դրի և ասոնք են որ զիրենք կըդատապարտեն անշարժութեան. և սակայն երբ միտքերը համոզեալ և սրտերը յօժար են, բաւական է ձայն մը, բաւական է քայլ մը, և ամենքն կը շարժին և կը վազեն իրենց փափաքած կէտին : Ան ատեն անջատեալ եղբարք կ'ամբողջացուին ղիրար, որդիք կը դառնան իրենց հօրը գիրկը, եւ Հայաստան կը գտնէ իր կորուսած զաւկները :

Մ. Թօչէճեան :

. . . Խմբագիր.

Հայրենիք լրագիրն՝ իր 195 թիւին մէջ Իզմիրէն գրուած նամակ մը հըրատարակած է վի նախատանօք մեր թերթին և մեր անձին դէմ : Մենք առկից աւելի մեծ վարձատրութիւն մը չէինք կըրնար սպասել այնպիսի առաջնորդ անձանց կողմէ, որոց նպատակն ու խորհրդատուն միայն քաջամտութ են, որ ղխմակ դըրած մեծ մեծ կը ջարդեն ազգասիրութեան և արդարութեան վրայ, և որ մէյմէկ քաղաքագէտ և իրաւանց վարդապետներ կարծ են մեր գլխուն վրայ : Այս անտակ մարդոց և նամակաց պատասխանելն ալ նուաստանալ է : Ասոնք Իզմիրի խընդրոյն լուծման նպաստելու տեղ՝ զայն կը պղտորեն իրենց ադտոտ ու աղտեղի գըրիչներուն ալ. և : Արևելեան Մամլոյ գըրածները կեցած են. կրնայ պարծիլ նա որ ճշմարտութիւնն ու ժողովրդեան պատիւը պաշտպանած է այն միջոցին իսկ՝ որ նոյն ժողովրդեան վրայ սպառնալիք և նախատինք կը տեղային և Հայրենիքի նամակագրին պէս քաջեր ամի 'ի բերան ծակէ ծակ կը փախչէին: Եթէ Արևելեան Մամլոյ խմբագիրն իր անձնական շահը ճշմարտութենէ վեր բռնէր, մի և նոյն անաչառութեամբ չէր դատեր այս և այն կողման արարմունքն և հետևապէս երկուքէն ալ անհաճոյ չէր երևեր : Իր միակ պաշտպանն՝ իր խիղճն ու ատրադ ան է, և ընդհանուր խնդրոյ մը մէջ անձնական խնդիր և սին լուծելու բարուբանք փնտռող պարոններէ ոչ պատիւ կ'սպասէ և ոչ արդուստ: Մնամ յարգանօք
20 ապրիլ 1874 Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ
Զմիւռնիա Խմբ.—Տնօրէն Արևելեան Մամլոյ

Միջագիւղ 17 ապրիլ 1874

. . . Խմբագիր Էֆէնտի.

Այն յարգանքը զոր կը տածէի Բարեսէր ընկերութեան վեհ նպատակին և նորա անդամոց յօդուած ազգին մատուցած ծառայութեանց նկատմամբ, կարգելեր զիս դատապնդել հրապարակի վերայ նորա Մեծ. տնօրէնին մի արարքն, որ թէ՛ խումբ մը աշակերտներ հանդիսատեսներ վշտացուց, և թէ՛ գիւղիս ողջամիտ մասին ինձ ցոյց տուած համակրութիւնը, որոյ ամենևին անարժան կը համարիմ, հարուածեց. բայց որովհետև նիւթ եղած է դա ձեր պատուական լըրագրոյ 1520 թուոյն մէջ, «հանդիսատես մը» ստորագրութեամբ հրատարակուած մի յօդուածի, որ հինգշաբթի երեկոյին, 11 ապրիլ ի նպաստ Թարգմանչաց վարժարանի տրուած թատերական ներկայացման հաշուարարձութիւնը կը խնդրէ, կ'առնուլիմ համառօտ կարծիքս լուսաբանել այս խնդրոյն վրայ :

Նախ, եթէ նամակագիր Էֆէնտին հաղորդածութիւն ընելով այն ձեռնարկութեան կարգադրողը կիմանայ, պէտք է յայտարարեմ թէ ես միայն դասա պատասխանատու եմ. Բօղ. խորհուրդը իւր սովորական ազդասիրութեամբ բարեհաճեցաւ իւր աջակցութիւնը շնորհել մի միայն տոմսակաց բաշխման և վաճառման մասին :

Արդ, գիւղացին մեծ մասամբ փութայ իւր ներկայութեամբ ապացուցանել թէ սիրով է դասախօսութեան. սակայն ինչ որ կը յուսար, շքեղ և կանոնաւոր ներկայացում մը, չկրցաւ գտնել. վասն զի կարծելն մեղ յանցանք, և Բարեսէր՝ թէև անդոյ ընկերութեան՝ նախատինք մ'էր թէ, օրինաւոր դաշնադրութեամբ ազգին սեպհականութիւնքն համարուած թատրոնին վարագոյրներն ու հագուստները նորա տնօրէնին հրամանաւ Պ. Մազաքեան Բերա փոխադրած, և մինչև ցարդ, թէ և իւր թատերական շրջանն աւարտած, չվերադարձուցած ըլլար : Զեմ գիտեր թէ առանց գիւղիս պաշտօնական մարմնոյն արտօնութիւնն առնալու՝ ազգ խափանելոյ այս՜ձրի գործածութիւնը ի՞նչ կերպով կրնայ արդարանալ. և մենք ի՞նչ նշանակութիւն, ի՞նչ մեկնութիւն կրնանք կամ պէտք է տանք Բարեսէր ընկերութեան տնօրէն Էֆէնտին չորեքշաբթի երեկոյին մեր հետ ունեցած տեսակցութեան միջոցին այս մասին պահած անմեկնելի լռութեան, մինչդեռ իւր միակ և միակ հրամանաւ վարագոյրք Բերա փոխադրուած էին : Ըղձապատուարեալը ազգային յարկ մ'էր, յարկ մը որոյ բարւոքման համար իւր թագեցի իբր հայ, կարծենք ինք ալ մեզ չափ կը փափաքի . . . և եթէ կէտ նպատակի ունէր մի մասնաւոր դիտում, մի անձնական առելութիւն, որոյ չենք ուզեր հաւատալ, շատ ձախորդ է այս հեղինակութիւնը: Մենք հաստատակութեան այսպիսի անձնուէր ձեռնարկութեանց մասին ունենալիք ներողամտութիւնը չարաչար գործածել ուզած չենք, ինչպէս կըսէ նամակագիր Էֆէնտին, վասն զի ժամը 2 1/2ին միայն, երբ հանդիսականք վարագոյրին բացման կսպասէին, Վարդովեան Էֆէնտի կիմացնէ ինձ թէ խաղին համար անհրաժեշտ վարագոյրները չունենալով՝ անկարելի է իրեն զայն ներկայացնել : Անոնք՝ որք այսպիսի ձեռնարկութեան միմիայն պատասխանատու՝ այն ծանր և աշխոյժ պարագային մէջ գըտնուած են, անոնք միայն կրնան երևակայել թէ ի՞նչ արձագանք կըգտնեն այս «վարագոյրք կը պակսին» բառերուն ռամեն մէկ տառերն ու վանկերը զգայուն սրտի մը մէջ. ի՞նչ տպաւորութիւն կընէ նորա վերայ հանդիսականաց խռժոռ նայուածքը. ի՞նչ կզգայի տեսնելով ոչ միայ՞ն դերասանաց խաղին հետ բերած ծիծաղելի հովկապատիկերը, այլ և խաղին փայլ տալով փոխ կարօններուն մի առ մի զեղչումն, այնպէս որ անկարելի լինէր նոյն իսկ հեղինակին վեր ի վերոյ գաղափար մը տալ. ուելցուր ասոնց վրայ նաև դերասանաց իրենց դերերը պատրաստելու մասին մէջ տարած ամենակատարեալ անհոգութիւնը, հետևաբար բառերու և պարբերութեանց նախադասութիւնը :

Ձեռնարկութեանս մէջ յաջողեցայ, այս է իմ փառքս. ծախահարութեան չեմ խորհած արժանանալ. անդի ունեցած պղուելի անկարգութեանց դալով կըսեմ, չէի յուսար գտնել անօրէն մը, որ իւր ներկայացուցած բարենպատակ ընկերութեան կոչման և անուան այսչափ տարօրինակ կերպով պատասխանող ընթացք մը բռնէ, և դերասաններ (բաց ի մի քանիէն)՝ որոց համար անձնուիրութիւնը՝ ազգասիրութիւնը հան է՝ ուր մամոնայն կը խօսի :

Գիւղացին համար հայթայթուած 60 ոսկեայ դումարով թարգմանութեան տաճար աշխատութեանս վարձատրութիւնը ընդունած կը համարիմ :

Հաճեցէք, . . . Էֆէնտի, հաւրընկալել ներկայս ձեր ճշմարտախօս թերթին մէջ, և ձեզ երախտապարտ անհուն

Մկրտիչ Գույումճեան

ԸՆԴ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
Մատամ Իինաթիէվի Գեսպանուհւոյն
Վեհափառ կայսեր Ռուսիոյ
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
(ԳՕՆՍԷՐ)
Աշակերտուհեաց
ԱԳԱԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Ի թատրոնն Գաղղիական
28 ապրիլ կիրակի գիշեր ժամ 1 1/2

ՅԱՅՏԱԳԻՐ
ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1) Ներածութիւն (Էնթրոտիւքսիօն) 'ի ձեռն նուագածուաց խմբին.
2) Նախերգ «Տօն Ճիօվաննի» օփէրային, յերկուս դաշնակս. ՄՕԶԱՐ
3) «Կիւրակէ» խմբերգ. Ց. ԱԳԹ
4) «Հրաւէր ի պար» նուագ սպեշարժ դաշնակի համար. ՎԷՊԷՐ
5) «Պարպիէրէ Տի Սիվիլիա» օփէրայի եղանակ (մանուպասպէս խընդրուած). ՌՕՍՍԻՆԻ
6) Կուան Բօնաօ Գարրիչիօզօ ի դաշնակի. ՄԷՆՏԷԼՍՕՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

7) Ներածութիւն 'ի ձեռն նուագածուաց խմբին.
8) Բէրկօլէզի Սթապաթ Մաթէռ.

Առանձներգ (սօլօ) և խմբերգ, նըւագարանաց ձայնակցութեամբ, որոյ երաժշտական կարգադրութիւնը Բեդեբըրսպուրկի և Փօլօնիայի Ակադեմեայց անդամ Բարձր. զօրավար Ալեքսիս Լվօֆի գործն է,

Ա. Կայր առ խաչին.
Բ. Բէր տագնապէր.
Գ. Ո՜ որ երբէք ժուժէր.
Դ. Այն որ եսես.
Ե. Եսես զինեալ.
Զ. Վասնե՝ զիմ սիրտ.
Է. Աղէ արա.
Ը. Հուր բորբոքեալ.
Թ. Ի Մերկանալ հոգւոյս.
Ժ. Ամէն.

9) Աղօթք վասն Վեհ. կայսեր Օսմանեանց. ՊԻՒՐԹՆԻԱՆՍՔԻ

Երաժշտախումբը մայրաքաղաքիս առաջին կարգի 16 նուագածուներէ բաղկացած է:

Մուտք Թէ՛ լէր Օսմ.

Մուտքի տոմսակները կը գտնուին՝ Պոլիս Մեծ Շուկայի մէջ՝ Աստարճը խան Մերաքիեան Գրիգոր Էֆէնտիի և Ղալաթիա Մինասեան Էֆէնտիի մաղազաները:

Գին օթեկաց

Պէնեօար	2	լիրա Օսմ.
Պէլ էթաժ	3	» »
Տէօզիէմ (երկրորդ)	2	» »
Թրօազիէմ (երրորդ)	1	» »

Տիկնայք պիտի կրնան միևնոյն հանգըստութիւնը գտնել նաև բարթէրի մէջ:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՏԻՒՄԱ
ՊՐԱԺԼՕՆ ԴԵՐԿՈՄՍ
Թարգմանեց Մ. Մամուրեան
Հատոր Երրորդ՝
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ց. ՏԷՏԷԵԱՆՑ
1874

Ա. Տիւմայի Երեք Հրացանակիրք եւ Քսան տարի ետքը վէպերը հրատարակելէն ետեւ՝ հարկ էր նաեւ թարգմանել եւ տպագրել տալ յիշեալ վէպերը կերպով մը շարունակող գործն որ է՝ Պրաժլոն Դերկոմս անուանի վիպասանին մեծ վէպերէն մին, որ թէ՛պատմական նկարագիրներու, թէ հետաքրքրաշարժ անցքերու եւ թէ ճարտար հիւսուածքին կողմէ ընթերցողին ուշադրութիւնը կը գրաւէ եւ միտքը կը կրթէ :

Ամբողջ գործը 12 հատորէ պիտի բաղկանայ: Բոլորին համար բաժանորդագրութեան գինն է 120 դահեկան: Իւրաքանչիւր հատորը 12 դահեկան : Բաժանորդ գրուիլ ուզողը կրնայ դիմել Կ. Պոլիս Յ. Գավաֆեան եղբարց գրատունը . Զաքմաքճըլար եօղուշը թիւ 16. Զմիւռնիա Տէտէեանց գրատունը :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Գատըգեղ Մէօհիւրտարի թաղը Տօքթոր Քարօլէոնին տանը անկիւնէն մինչեւ Հայոց նորաշէն գալրոցին առջեւը հասնող դետին մը կայ 15 կանգուն լայնութեամբ եւ 84 կանգուն երկայնութեամբ, ընդ ամէնը 1230 կանգուն, երեք կողմը փողոց :

Այս տեղը ծախու է ամբողջապէս կամ կէս առ կէս, ինչպէս որ ուզուի :

Ուզողը հին սարիկանութեան դուռը ծխախոտի Բէժիին Թանրիկրաթ Մկրտիչի Նժին Էֆէնտիին հետ պէտք է տեսակցի: 3

ԻԼԱՆ

Փօզալ իչինտէ իսլեմեքտէ օլան վաբօրլէրտէ, արտ իսկելէլերտէն բիւքիւք իսէն եօլճուլէրէ իթա դըլընմաքտա օլան տախուլիյէ նըշանլէրի իչիւն տօքսան ալթըսի մայիս իպթիտասընտան իթիպարէն, վաբօրլէրտէ պուլունտըրըլմայաչագ իսկէլէ մէմուրլէրի նէզտինտէ հըֆզլէ, իսկէլէ իւզէրինտէ իթա դըլընաճագ ճիհէթլէ, արտ իսկէլէլէրտէն վաբօրլարա կիրէճէք եօլճուլէր տախուլիյէ նէշանլէրինի իսկէլէ պաշընտա ալմալէրի լազըմ կէլիւպ վաբօր իչինտէ տախուլիյէ նըշանի իպրազ իտէմէյէն եօլճուլէրտէն, վաբօրըն իչք հարաքէթ իսլէտիլքի իսկէլէ իւճրէթի ալըզ օլունաճաղը չիմտիտէն ճիւմլէնին մալիւմի օլմաք իւզրէ. Շիրքէթի Խայրիյէ Թարաֆընտան իլան օլունուր.
1874 Նիսան 22

ԻԼԱՆ

Տէպաղխանէի ամիրէյէ լուզումի օլան օն պին քանթար չամ քապուղունուն պէհէր քանթարի 26 ղուրուշ օլարաք թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ Նիսանը րումինին 29ընճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը դաթիսի իճրա օլունաճաղընտան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին նէվմի մէզքիւրտէ Տարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի.
24 Նիսան 1874 Պապը Սէրասքէրի

Գալաթը տաղիգտէ քեային վաբօր ոէյլիմէնի իլէ թէպաղխանէի ամիրէյէ մէ Իզմիտ Ֆապրիգայի հիւմայունինէ լուզումի օլուպ միւնագասայէ գօնըլան 182.520 դանթար պիրինճի Նիւքեասըլ մաղէն քէօմիւրինին պէհէր դանթարը 11 ղուրուշ թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ. իշպու Նիսանը րումինին երիմի տօղուզունճու փազար էրթէսի կիւնիւ գարարը դաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն նէվմի մէզքիւրտէ Տարը Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի. Պապը Սէրասքէրի
23 Նիսան 1874

Սըք քանավաչօ, արշըն 330.000, պէհէր արշընը 110 փարա:

Քիլիմ, ատէտ 60.000՝ պէհէր ատէտի 37 ղրուշ:

Էնլի մահաաազը ապասը, թօփ 10.000, պէհէր արշընը 3 ղրուշ 21 փարա:

Ինճէ սիահ հեուն փիւսկիւլ 55000, պէհէր ատէտի 53 փարա:

Գալըն սիեահ եուն փիւսկիւլ 55000, պէհէր ատէտի 46 1/2 փարա.

Ասաքիրի Շահանէ Էլպիսէ անպարընա լուզումի օլուպ միւնագասայէ գօնուլան պալաատէ միւրաֆդամ պէշ գալէմ էշեա ֆիաթը մուրադգամմէլէրի իլէ թալիպլէրի ճօհտէսինտէ օլուպ, սունպարտան գանավաչօ իլէ քիլիմ վէ էնլի մահաաազը ապասընըն գարարը դաթիլէրի Նիսանը րումինին երիմի տօղուզունճու փազար երթէսի կիւնիւ, ինճէ վէ գալըն սիեահ եուն փիւսկիւլլէրին գարարը դաթիլէրի մահը մէզքիւրըն օթուզունճու սալը կիւնիւ իճրա օլունաճաղընտան, իթա իթմէյէ թալիպ օլանլարըն նէվմի մէզքիւրտէ Տարի Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի.
21 Նիսան 1874 Պապը Սէրասքէրիյէ

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղերն են Կ. Պոլիս Ջինիլի խանի վերի յարկը թիւ 15 Մասիսի խմբագրատունը

Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց սենեակները։

ԻԶՄԻՐ. Սոեփան աղա Տէտէեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խոսրով էֆ. Նալպճեան.
ՊՐՈՒՍԱ. Ստեփան աղա Թանկէրեան.
ԹԷՔԻՐՏԱՂ. Յովակիմ աղա Ուղուրնարդեան.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Կըլմասեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զաքարեան.
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Փօթիկեան.
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան.
ՑՈՔՇԱՆ Մկրտիչ աղա Աչճեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱՅ. Թադէոս աղա Բագրատունի։
ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐ. Կարապետ աղա Վարդանեան

Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուիլ ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

ՓԻԼԻԼ ՏԸՀՕ

PILULES DE DEHAUT

Այն անձինք՝ որք Տօքթոր Տըհօի մաքրողական հատագեղերը կը ճանչեն, պէտք ունեցած տեւնելին գործածելու չեն վարանիր։ Վասն զի ոչ անախորժ համ ունի, ոչ ալ կը յոգնեցնէ ուրիշ մաքրողական դեղերու պէս, ընդհակառակն՝ այս հատադեղն ա՛ն ժամանակ միայն լաւ ազդեցութիւն կընէ երբոր անդարար կերակրոց եւ զօրացուցիչ ըմպելեաց, այն է գինիի խառնուէլու թէյի հետ առնուի։ Ամեն մարդ իրեն յարմար դատած ժամն ու ճաշը կրնայ ընտրել ինքզինք այս դեղով մաքրելու համար։ Մաքրութեան յոգնութիւնը բոլորովին ոչնչանալէ ետեւ՝ ուզողը կրնայ վերստին սկսիլ որչափ անգամ եւ պէտք ըլլայ։

Այս հատադեղը կը ծախուի՝ 2 1/2 եւ 5 ֆրանքնոց տուփերով Փարիզ Տօքթօր Տըհօի տունը եւ Կ. Պոլիս Տէլլա—Սուտայի Վէյիցի, Զօպանօղլուի եւ Ծաննիի դեղարաններ։

Ամեն մէկ տուփի հետ պէտք պահանջել նաեւ 72 երեսէ բաղկացեալ փոքրիկ գիրք մըը ամեն լեզուով հրահանգներ կը պարունակէ։

Ասոնց հետ կրնայ ուզուիլ նաեւ Տօքթօր Տըհօի 400 երեսէ բաղկացեալ առձեռնադրքոյկը։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՋԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴՊՐՈՑ ՓԱՐԻԶԻ

ԱՐԾԱԹԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

Է. ԿԻՒՅՕ

ԿՈՒՊՐ (ԳԱԹՐԱՆ) ԿԻՒՅՕԻ

ՀԵՂՈՒԿ ԹԱՆՁՐԱՑԵԱԼ

Պ. Կիւյօ յաջողեցաւ կուպրին անտանելի դառնութիւնն ու կծուութիւնն անհետացնելու և խիստ դիւրալոյծ ընելու։ Այս յաջող գիւտին օգուտ քաղելով՝ կուպրի թանձր հեղուկ մը կը շինէ, որ փոքր քանակութեան մէջ բազում ներգործիչ սկզբունք կը պարունակէ։ Ըստ այսմ Կիւյօի կուպրը՝ հասարակ կպրաջուրին ամեն օգուտներն ունի առանց անպատեհութիւններն ունենալու։ Բաւական է սուրճի դգալ մը լցնել գաւաթ մը ջուրի մէջ, և դերադանց կպրաջուր մը ձեռք կը բերուի առանց անախորժ համի։ Այս կերպով ամեն մարդ կրնայ ինքնին կպրաջուր շինել պէտք եղած միջոցին, ուզածին չափ թեթև կամ զօրաւոր, որով թէ՛ ժամանակի խնայութիւն, և թէ՛ փոխադրութեան դիւրութիւն կունենայ, և կուպրի անհաճոյ գործածութեննէն ալ ազատ կը մնայ։

Կիւյօի կուպրը, հարբուխի, թոքատապին հիւանդութեան (պրօնշիթ), հազի և այլ լանջային հիւանդութեանց մէջ ուրիշ ամեն հեղուկ դեղերու տեղն օգտակարապէս կը բռնէ. համաճարակ հիւանդութեանց ժամանակ ալ քօլէռայի, փորլուծութեան, տենդի և ուրիշ այս տեսակ հիւանդութեանց դէմ շատ օգտակար ըլլալը մանաւանդ վկայուած է բժիշկներէն։

Վերջապէս մեծ յաջողութեամբ կը գործածուի

ԹՈՔԱՌԱՋԻՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
ԹՈՔԱԽՏԻ
ՀԱՐԲՈՒԽԻ
ՀԱԶԻ
ԿՈՒՐԾՔԻ ԳՐԳՌՈՒԹԵԱՆ
ՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ՓԱՄՓՈՒՇՏԻ ԳՐԳՌՈՒԹԵԱՆ դէմ։

Ամենէն առաջ Պրիւսէլի և յետոյ ամեն տեղ եղած փորձերէ հաստատուած է որ կուպրը՝ թոքախտ և թոքառաջից հիւանդութիւն ունեցողներուն խիստ օգտակար է։ Թոքախտը չբժշկեր, բայց հիւանդներուն մեծ սփոփանք և հանգստութիւն կուտայ. զանոնք հոգնեցնող հազը կը դադրեցնէ, և շատ անգամ հիւանդներուն կեանքը կերկընցընէ։ Այսչափը միայն բաւական է հիւանդաց ուշադրութեանն արժանի ընելու այս դեղը։ Բայց պէտք է լաւ համոզուիլ, որ այս դեղը մանաւանդ հիւանդութեան նոր սկսած ժամանակը պէտք է գործածել։ Թեթև հարբուխ մը կրնայ թոքառաջից հիւանդութեան փոխուիլ. այս պատճառաւ, մէկը հազալ սկսելուն պէս այս դեղը պէտք է առնու, որպէս զի աւելի օգուտ քաղէ։ Կուրծքի տկարութիւն ունեցողներէն շատերը կրծախտ ունենալնին չեն գիտեր և շատ անգամ ինքզինքնին հարբուխ կամ թեթև թոքառաջք ունեցած կը կարծեն երբոր թոքախտն արդէն սկսած է։

Փարիզի եօթն հիւանդանոցաց, ինչպէս նաև Պրիւսէլի, Վիեննայի և Լիզպոնի մէջ Կիւյօի կուպրով փորձեր եղան և խիստ յաջող ելան։

Անհատական բժշկական Սքալբէլ լրագրին մէջ Տօքթոր Ֆէսթրարձի բրած դիտողութիւնները.

«Պրիւսէլի մէջ Պ. Տ... 47 տարեկան, եօթն տարիէ 'ի վեր թոքառաջից հիւանդութիւն ունենալով, վերջին ծայր տկարացած էր։ Դեղերէ ձանձրացած ըլլալով, մեծ դժուարութեամբ յանձն առաւ Կիւյօի կուպրը փորձել, քանի մ'աւուր մէջ մարսողական զօրութիւնն անթնցաւ, հազը քիչցաւ, և վեց շաբաթ դարմանէ ետև բոլորովին դադրեցաւ. երեք ամիսէն ալ կատարելապէս բժշկեցաւ. Պ. Տ.. մինչև հիմա կը գործածէ այս դեղը, և երդում կընէ որ բնաւ չպիտի թողու։

Դարձեալ.

«Պ. Զ.. 45 տարեկան, չորս տարիէ 'ի վեր թոքախտ եղած էր, բերնէն յաճախ և առատ արիւն եկած էր, վերջապէս մահամերձ վիճակի մէջ էր։ Կիւյօի կուպրը առաւ, և կարծես հրաշք գործեց հիւանդին վրայ։ Տարիէն աւելի է որ կը գործածէ, և հազը գրեթէ բոլորովին դադրած է։ Չեմ ըսեր որ այս դեղը Պ. Զ..ի թոքախտը կատարելապէս պիտի բժշկէ, բայց տարակոյս չկայ որ անոր կեանքը պիտի երկարեցնէ։

»Պէտք է աւելցնել, որ Կիւյօի կուպրին գործածութիւնը շատ պարագաներու մէջ ուրիշ բուսական տաք հեղուկներ գործածելու հարկ չթողուր։

Կիւյօի կուպրին ամեն մէկ շիշը կրնայ տասներկու լիտրի ջափ կպրաջուր շինել։

ԱԶԴ

Կիւյօի կուպրին շատ ծախուիլն որ իր օգտակար յատկութեանց ապացոյց մ'է, բազմաթիւ նմանողութեանց և խարդախեալ բաղադրութեանց առիթ տուած է, ինչպէս որ բազմաթիւ ճարտար քիմիագործներու քննութիւններէն հաւկցուած է։

Ջանալով բարոյական պատասխանատուութիւն մը վրաս բերել, որ ինձ չվերաբերիր, կը յայտնեմ թէ ես մի միայն իմ շինած բաղադրութեանս հարազատութիւնն ու լաւութիւնը կ'երաշխաւորեմ։ Ըստ այսմ գնողները պէտք է որ շիշին վրայի կանանչ պիտակին և անոր պարանոցին փաթթուած երիզին վրայ հետևեալ ստորագրութիւնը պահանջեն։

Signature

Կը գտնուի Բէրա և Կ. Պոլիս Քանդիլաք եղբարց, Վէյիցի և Գասապեանի դեղարանները։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANC COMPANY ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ Լոնտրայի և Լիվէրփուլի ապահովութեան ընկերութեան Անգ. Լր.		NORTHERN ASSURANCE COMPANY ՆՕՐԹՀԸՐՆ Լոնտրայի և Լիվէրփուլի ապահովութեան ընկերութեան Անգ. Լր.	
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000	Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	250,000	Վճարեալ դրամագլուխ	100,000
Պահեստի դրամ հրդե-		Պահեստի դրամ հրդե-	
հի ճիւղէն գոյացեալ	596,000—846,000	հի ճիւղէն գոյացեալ	230,000—330,000
1872ին հրդեհի զուտ հասոյթը	794,000	Զուտ հասոյթ	270,000

Ստորագրեալք՝ իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովը՝ ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինք ներկայացունել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ ինչպէս Բէրայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները գիւղերը և գաւառները։

Գիներուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեանցս գրասենեակը Ղալաթիոյ Բէրչէմպէ բազարի մօտ Կլավանի խան թիւ 5։

Միացեալ գործակատարք

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ ՔԻՒՆ ԵՂԲԱՐՔ

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

Ապահովութեան ընկերութեան ցամաքի ծովու և գետի վրայ ապրանք փոխադրելու վտանգաց դէմ.

Ի ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐ

Կապահովէ վաճառք, դրամ եւ այլն, ծովու եւ գետի վրայ Եւրոպական Հելլէնական եւ Օսմանեան շոգենաւներով եւ առագաստանաւերով եւ ցամաքի վրայ ալ երկաթուղիներով փոխադրելու վտանգաց դէմ ինչպէս նաեւ բոլոր ամեն կողմ ղրկուած լեցուն նամակներ եւ ծրարներ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր Գործակալ	Գործակալ
ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻՆԿ	ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ
Ի Ղալաթիա	Ի Պահճէ գաբու

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ, ԿԱՐԿՈՒՏԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ ԿՈՏՈՐԱԾԻ ԴԷՄ

Կապահովէ, տուներ, կարասիներ, վաճառանոցներ, վաճառքներ եւայլն եւայլն, մինչեւ անգամ փայտէ շէնքեր հրդեհի դէմ եւ անասնոց կոտորածի դէմ, չափաւոր գնով եւ շահաւէտ պայմաններով թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ Վնաս մը պատահած ժամանակ, ստորագրեալն անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ ուղղութեամբ բոլոր յանձն առած պայմանները։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ համար

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ ԲԷՔՄԷԶ Ի ՊԱՀՃԷ ԳԱՊՈՒ